

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023-2024

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑ (10) ΣΕΛΙΔΕΣ

Α. Απόδοση και κατανόηση διδαγμένων κειμένων

(Μονάδες 20)

Κείμενο 1

Πλουτάρχου <i>Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς 9 b–c</i>	Απόδοση
Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ	Γιατί, ὅπως ακριβῶς τα φυτὰ
τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται,	τρέφονται με μετρημένο νερό,
τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται,	ενώ με το πολύ πνίγονται,
τὸν αὐτὸν τρόπον	με τον ἴδιο ακριβῶς τρόπο
ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις,	ἡ ψυχὴ με μετρημένους / κανονικούς κόπους αναπτύσσεται,
τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται.	ενώ με υπερβολικούς βυθίζεται.
Συνελόντι δ' εἰπεῖν	Με λίγα λόγια / Συνοψίζοντας / Λέγοντας σύντομα,
ἡ ἀνάπαυσις τῶν πόνων ἐστὶν ἄρτυμα.	ἡ ἀνάπαυση ἀπὸ τους κόπους εἶναι ὅ,τι προκαλεῖ ευχαρίστηση.

(μονάδες 5)

Κείμενο 2

Ξενοφῶντος <i>Ἀγησίλαος 7.1</i>	Απόδοση
ὥς δ' ἐν βραχεῖ εἰπεῖν,	Για να μιλήσω με σύντομια,
ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος,	ὄλοι ανεξάρτητα / γενικά ξέρουμε καλά / γνωρίζουμε ὅτι ο Ἀγησίλαος
ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν,	σε οποιαδήποτε περίπτωση / ὅπου πίστευε ὅτι θα ὠφελήσει τὴν πατρίδα σε κάτι,
οὐ πόνων ὑφίετο,	υπέμενε / δεν λογάριαζε τους κόπους,
οὐ κινδύνων ἀφίστατο,	δεν προσπαθοῦσε ν' ἀποφύγει τους κινδύνους / δεν απομακρυνόταν ἀπὸ τους κινδύνους,
οὐ χρημάτων ἐφείδετο,	δεν λυπόταν τα χρήματα / δεν ἔκανε οικονομία στα χρήματα,

οὐ σῶμα, οὐ γῆρας προύφασίζετο,	δεν έβρισκε ως δικαιολογία / δεν χρησιμοποιούσε ως πρόφαση ούτε το σώμα του / τη σωματική του κατάσταση, ούτε τα γηρατειά,
ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε,	ἀλλὰ πίστευε / νόμιζε ὅτι αὐτό εἶναι τὸ καθήκον / τὸ ἔργο τοῦ καλοῦ / σωστοῦ βασιλιά,
τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν.	να κάνει δηλαδή ὅσο περισσότερα καλά μπορεῖ σ' αὐτοὺς που κυβερνά / εξουσιάζει / στους υπηκόους του.

(μονάδες 7)

A.2. Να επιλέξετε την ορθή απόδοση για καθένα από τα πιο κάτω έντονα μαυρισμένα αποσπάσματα και να γράψετε τον αντίστοιχο αριθμό στο τετράδιο απαντήσεων.

Αρχαίο Κείμενο	Απόδοση στα Νέα Ελληνικά
α. Δοτέον οὖν τοῖς παισὶν ἀναπνοὴν τῶν συνεχῶν πόνων (Κείμενο 1)	<p>1. Γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να δίνουμε στα παιδιά ανάσα από τους συνεχείς κόπους</p> <p>2. Γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να δίνουμε στα παιδιά συνεχή ανάσα από τους κόπους</p> <p>3. Γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να δίνουμε στα παιδιά συνεχῶς ανάσα από τους κόπους</p>
β. (οἶομαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν πεπραγμένων αὐτῶ) ὃ τι οὐκ εἰς τοῦτο συντείνει (Κείμενο 2)	<p>1. ... που να μην οδηγεί με αυτό</p> <p>2. ... που να μην οδηγεί εναντίον αυτού</p> <p>3. ... που να μην οδηγεί σε αυτό</p>

α. 1

β. 3

(μονάδες 6)

A.3. Σε ποιον αναφέρεται το «αὐτοῖς» στο πιο κάτω απόσπασμα από το Κείμενο 1; Σπεύδοντες γὰρ <οἱ πατέρες> τοὺς παῖδας ἐν πᾶσι τάχιον πρωτεῦσαι πόνους αὐτοῖς ὑπερμέτρους ἐπιβάλλουσιν.

Αναφέρεται στο «τοὺς παῖδας» / στα παιδιά.

(μονάδες 2)

B. Απόδοση αδιδακτου κειμένου**(Μονάδες 15)**

Να αποδώσετε το πιο κάτω αδιδακτο κείμενο (Κείμενο 3) σε ορθό νεοελληνικό λόγο.

Κείμενο 3

Ξενοφώντας Κύρου Ανάβασις 2.4.15-16	Απόδοση
[...] καὶ προσελθῶν ἄνθρωπός τις	[...] Και αφού πλησίασε κάποιος άνθρωπος,
ἠρώτησε τοὺς προφύλακας	ρώτησε τους εμπροσθοφύλακες
ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον·	πού θα μπορούσε να δει τον Πρόξενο ή τον Κλέαρχο.
[...] ἐπεὶ δὲ Πρόξενος εἶπεν	[...] Όταν ο Πρόξενος (του) εἶπε,
ὅτι αὐτός εἰμι ὃν ζητεῖς,	ὅτι εγώ εἶμαι αὐτός τον οποίο (ανα)ζητάς / ψάχνεις,
εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τάδε.	ο ἄνθρωπος εἶπε τα εξής / τα ἀκόλουθα:
Ἔπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάοζος, ³³	«Με ἔστειλε ο Αριαῖος και ο Αρτάοζος,
πιστοὶ ὄντες Κύρω	που εἶναι σύμβουλοι του Κύρου
καὶ ὑμῖν εὖνοι,	και φιλικοί / ευμενεῖς σε σας / ἀπέναντί σας,
καὶ κελεύουσι φυλάττεσθαι	και (σας) προτρέπουν / συμβουλεύουν να προφυλαχτεῖτε / προφυλάγεστε,
μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι·	μήπως οι βάρβαροι / οι εχθροί σας ἐπιτεθοῦν τη νύχτα.
ἔστι δὲ στράτευμα πολὺ	Γιατί υπάρχει πολὺς στρατός
ἐν τῷ πλησίον παραδείσῳ.	στην κοντινὴ δασώδη περιοχή.»

(μονάδες 15)

Γ. Διδαγμένο κείμενο για ορθογραφία**(Μονάδες 5)**

Γ.1. Υπαγόρευση αποσπάσματος από διδαγμένο κείμενο: Ξενοφώντας *Ἀγησίλαος* 7.2

δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερός ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων.

(μονάδες 3)

Γ.2. Να εντοπίσετε τα **δύο (2)** ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο ακόλουθο απόσπασμα και να τα διορθώσετε. Να μεταφέρετε τον πιο κάτω πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

έν τοῖς μεγίστης δὲ ὠφελήμασι τῆς πατρίδως καὶ τόδε ἐγὼ τίθημι αὐτοῦ

Ξενοφώντας Ἀγησίλαος 7.2

Λανθασμένες Λέξεις	Διορθωμένες Λέξεις
<i>μεγίστης</i>	<i>μεγίστοις</i>
<i>πατρίδως</i>	<i>πατρίδος</i>

(μονάδες 2)

Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις (γραμματικές, συντακτικές, λεξιλογικές) **(Μονάδες 40)**

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους.

α. εἶπεῖν (Κείμενο 1)

Να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής έγκλισης του παρατατικού και του αορίστου β' στην ίδια φωνή.

Οριστική παρατατικού, γ' εν.: ἔλεγε

Οριστική αορίστου β', γ' εν.: εἶπε

β. ἦν (Κείμενο 2)

Να γράψετε το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής και υποτακτικής έγκλισης του ενεστώτα.

Οριστική ενεστώτα, α' πλ.: ἐσμέν

Υποτακτική ενεστώτα, α' πλ.: ὦμεν

γ. κελεύουσι (Κείμενο 3)

Να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής έγκλισης του μέλλοντα και του αορίστου στη μέση φωνή.

Ευκτική μέλλοντα μ.φ., β' πληθ.: κελεύσισθε

Ευκτική αορίστου μ.φ., β' πληθ.: κελεύσαισθε

(μονάδες 6)

Δ.2.α. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τους πιο κάτω γραμματικούς τύπους.

i. *ταῖς κακοπαθείαις* (Κείμενο 1): *τῇ κακοπαθείᾳ*

ii. *ένθυμουμένους* (Κείμενο 1): *ένθυμούμενον*

iii. *βασιλέως* (Κείμενο 2): *βασιλέων*

iv. *ύμῖν* (Κείμενο 3): *σοί / σοι*

v. *στράτευμα* (Κείμενο 3): *στρατεύματα*

(μονάδες 5)

Δ.2.β. Αφού αντιγράψετε τον ακόλουθο πίνακα στο τετράδιο απαντήσεών σας, να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω λέξεων, διατηρώντας τον ίδιο γραμματικό τύπο.

i. *βραχεῖ* (Κείμενο 2)

ii. *πιστοί* (Κείμενο 3)

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
<i>βραχεῖ</i>	<i>βραχυτέρω</i>	<i>βραχυτάτω</i>
<i>πιστοί</i>	<i>πιστότεροι</i>	<i>πιστότατοι</i>

(μονάδες 4)

Δ.3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω υπογραμμισμένους τύπους.

i. ὅτι πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδῆν διήρηται (Κείμενο 1)

κατηγορηματικός προσδιορισμός στο (ουσιαστικό) «ὁ βίος»

ii. Καὶ διὰ τοῦτ' οὐ μόνον ἐγρήγορσις ἀλλὰ καὶ ὕπνος εὐρέθη (Κείμενο 1)

υποκείμενο στο (ρήμα) «εὐρέθη»

iii. Συνελόντι δ' εἶπεῖν ἡ ἀνάπαυσις τῶν πόνων ἐστὶν ἄρτυμα (Κείμενο 1)

κατηγορούμενο στο (υποκείμενο) «ἡ ἀνάπαυσις» από το (συνδεδειγμένο ρήμα) «ἐστίν»

iv. Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν οὐ κινδύνων ἀφίστατο (Κείμενο 2)

αντικείμενο (σε γενική) στο (ρήμα) «ἀφίστατο»

v. Ἔπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάζος καὶ κελεύουσι φυλάττεσθαι (Κείμενο 3)

τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο (ρήμα) «κελεύουσι»

vi. ἔστι δὲ στράτευμα πολὺ ἐν τῷ παραδείσῳ (Κείμενο 3)

εμπρόθετος (επιρρηματικός) προσδιορισμός του τόπου (της στάσης σε τόπο)

(μονάδες 6)

Δ.3.β. Να γράψετε ποια είναι η δευτερεύουσα πρόταση στην πιο κάτω περίοδο λόγου από το Κείμενο 3 και να την αναγνωρίσετε: είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος.

Ἔπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάοζος καὶ κελεύουσι φυλάττεσθαι μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι·

Εντοπισμός δευτερεύουσας πρότασης: **μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι**

Εἶδος: **δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση**

Εισαγωγή: **ενδοιαστικός σύνδεσμος «μή»**

Εκφορά: **υποτακτική «ἐπιθῶνται»**

Συντακτικός ρόλος: **αντικείμενο στο (απαρέμφατο) «φυλάττεσθαι» (που δηλώνει φόβο, ανησυχία)**

(μονάδες 4)

Δ.4.α. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τις ομόρριζες λέξεις που ζητούνται σε κάθε περίπτωση.

i. **δέχονται** (Κείμενο 1): σύνθετο ουσιαστικό
αναδοχή, ανάδοχος, αποδοχή, αποδέκτης, διαδοχή, εκδοχή, εισδοχή, υποδοχή, ανθοδοχείο, αμμοδόχος, πανδοχείο, ξενοδοχείο, ξενοδόχος, ...

ii. **βίος** (Κείμενο 1): απλό επίθετο
βιοτικός, βιώσιμος, βιωματικός, ...

iii. **γράφειν** (Κείμενο 2): απλό επίθετο
γραπτός, γραφικός, γραμματικός, γραμματειακός, ...

iv. **κινδύνων** (Κείμενο 2): σύνθετο επίθετο
ακίνδυνος, επικίνδυνος, ριψοκίνδυνος, κινδυνολογικός, ...

v. **ἔπεμψε** (Κείμενο 3): σύνθετο ουσιαστικό
αναπομπή, αποπομπή, διαπόμπευση, εκπομπή, παραπομπή, νηοπομπή, ...

vi. **φυλάττεσθαι** (Κείμενο 3): απλό ουσιαστικό
φυλακή, φύλακας, φυλάκιο, φυλάκιση, φύλαξη, φυλακτό / φυλαχτό, φυλαχτάρι, ...

(μονάδες 6)

Δ.4.β. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων της στήλης Α΄ με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β΄. Στη στήλη Β΄ περισεύει μία (1) λέξη.

Στήλη Α΄	Στήλη Β΄
1. πράξεις (Κείμενο 1)	α. εξουσία
2. ώφελήσιν (Κείμενο 2)	β. παράλογος
3. πόνων (Κείμενο 2)	γ. ανώφελος
4. εἶπεν (Κείμενο 3)	δ. ημίθεος
5. εἰμί (Κείμενο 3)	ε. επίπυονος
	στ. ἔμπρακτος

Αντιστοίχιση

1 - στ

2 - γ

3 - ε

4 - β

5 - α

(μονάδες 5)

Δ.4.γ. Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Σε περίπτωση ρήματος, να γράψετε το α΄ πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα και σε περίπτωση άλλου κλιτού μέρους του λόγου, την ονομαστική ενικού.

i. **ἐκπίπτουσι** (Κείμενο 1): **ἐκ + πίπτω**

ii. **συμμέτροις** (Κείμενο 1): **σύν + μέτρον / μετρῶ**

iii. **ὑπερβάλλουσι** (Κείμενο 1): **ὑπέρ + βάλλω**

iv. **φιλόπολις** (Κείμενο 2): **φιλῶ / φίλος + πόλις**

(μονάδες 4)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά**(Μονάδες 5)**

Να μεταφέρετε την πιο κάτω πρόταση στα Αρχαία Ελληνικά.

Οι ρήτορες λένε ότι οι άρχοντες είναι πιο σοφοί από τους πολίτες.

Α' εκδοχή

Οί ρήτορες λέγουσι(ν) τοὺς ἄρχοντας / ἡγεμόνας σοφωτέρους / μᾶλλον σοφοὺς τῶν πολιτῶν / ἢ τοὺς πολίτας εἶναι.

Β' εκδοχή

Οί ρήτορες λέγουσιν ὅτι / ὡς οἱ ἄρχοντες / ἡγεμόνες σοφώτεροι / μᾶλλον σοφοὶ τῶν πολιτῶν / ἢ οἱ πολῖται εἰσί.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)****Α. Πλούταρχου *Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς* 9 b-c (Κείμενο 1)**

1. Να γράψετε την παιδαγωγική άποψη που εκφράζει ο Πλούταρχος στο Κείμενο 1 και να αναφέρετε **δύο (2)** εκφραστικά μέσα με τα οποία δίνεται η άποψη αυτή. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με **δύο (2)** στοιχεία από το απόσπασμα (ένα για κάθε εκφραστικό μέσο).

<u>Παιδαγωγική άποψη:</u>	
Ο Πλούταρχος υποστηρίζει ότι τα παιδιά πρέπει να κοπιάζουν για να μαθαίνουν, αλλά με ισορροπημένο / κανονικό ρυθμό / με άνεση / με διαλείμματα.	
Εκφραστικά μέσα	Τεκμηρίωση
Παρομοίωση	Ὡσπερ γὰρ τὰ φυτὰ... τὸν αὐτὸν τρόπον ψυχὴ / Παρομοιάζει την ψυχὴ με τα φυτὰ
Αντίθεση	<ul style="list-style-type: none"> • τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται / τρέφονται με μετρημένο νερό ≠ τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται / ενώ με το πολύ πνίγονται • τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις / η ψυχὴ με μετρημένους / κανονικούς κόπους αναπτύσσεται ≠ τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται / με υπερβολικούς βυθίζεται • ἄνεσιν / ἀνάπαυση ≠ σπουδὴν / εργασία • ἐγρήγορσις ≠ ὕπνος • πόλεμος ≠ εἰρήνη • χειμῶν ≠ εὐδία / καλοκαίρι • ἐνεργοὶ πράξεις ≠ ἔορταί
Εικόνα	• τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται / τα φυτὰ τρέφονται με μετρημένο νερό, με το πολύ πνίγονται

Προσωποποίηση	<ul style="list-style-type: none"> • τὰ φυτὰ τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι τρέφεται, τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται / τα φυτὰ τρέφονται με μετρημένο νερό, με το πολύ πνίγονται • ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται / ἡ ψυχὴ με μετρημένους κόπους αναπτύσσεται, ἐνὼ με υπερβολικούς βυθίζεται
Μεταφορά	<ul style="list-style-type: none"> • τοῖς δὲ πολλοῖς πνίγεται / με το πολύ (νερό) πνίγονται • τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται / με υπερβολικούς (κόπους) βυθίζεται

(μονάδες 8)

B. Θουκυδίδη Δημηγορίες, Διάλογος Μηλίων και Αθηναίων

§105

ΑΘΗΝ. Αλλά κι εμείς νομίζουμε ότι δε θα μας λείψει η εύνοια των θεών, γιατί ούτε οι αξιώσεις μας ούτε οι πράξεις μας απομακρύνονται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των ανθρώπων ή από τις αρχές που εφαρμόζουν στις μεταξύ τους σχέσεις. Από ό,τι μπορεί κανείς να εικάσει για τους θεούς και από ό,τι είναι βέβαιο για τους ανθρώπους, πιστεύουμε ότι και οι θεοί και οι άνθρωποι ακολουθούν πάντα έναν απόλυτο νόμο της φύσης, να επιβάλλουν πάντα την εξουσία τους αν έχουν τη δύναμη να το επιτύχουν. Το νόμο αυτό ούτε τον θεσπίσαμε, ούτε τον εφαρμόσαμε εμείς πρώτοι. Τον βρήκαμε να ισχύει και τον ακολουθούμε, όπως θα τον ακολουθούν αιώνια όσοι μας διαδεχθούν και ξέρουμε καλά ότι κι εσείς και οποιοδήποτε άλλοι θα κάνατε τα ίδια αν είχατε τη δύναμή μας. Όσο, λοιπόν, για την εύνοια των θεών, δεν έχουμε κανένα λόγο να φοβούμαστε ότι θα υστερήσουμε. [...]

1.α. «και οι θεοί και οι άνθρωποι ακολουθούν πάντα έναν απόλυτο νόμο της φύσης».

Σε ποιον «νόμο» αναφέρονται οι Αθηναίοι και πώς αυτός εφαρμόζεται στην περίπτωση Μηλίων-Αθηναίων;

«Νόμος»:	Οι Αθηναίοι αναφέρονται στον νόμο της φύσης / στον νόμο του φυσικά ισχυρότερου, σύμφωνα με τον οποίο οι θεοί και οι άνθρωποι επιβάλλουν πάντα την εξουσία τους, αν έχουν τη δύναμη να το κάνουν.
Εφαρμογή:	<ul style="list-style-type: none"> • Οι Αθηναίοι, ακολουθώντας την επεκτατική πολιτική της μεγάλης δύναμης, αξιώνουν την υποταγή της Μήλου, χωρίς να υπολογίζουν το δικαίωμα ενός μικρού νησιού να διατηρήσει την ελευθερία, την ανεξαρτησία και την ουδετερότητά του. • Μετά την αποτυχία των διαπραγματεύσεων και την επιμονή των Μηλίων να μείνουν ανεξάρτητοι και ουδέτεροι, οι Αθηναίοι, εκμεταλλευόμενοι την τεράστια στρατιωτική τους υπεροχή, καταλαμβάνουν με τη βία τη Μήλο.

(μονάδες 4)

1.β. Θεωρείτε ορθό ή λανθασμένο αυτόν τον νόμο; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας με ένα (1) επιχειρήμα.

Θεωρώ τον νόμο <u>λανθασμένο</u> , επειδή:	Θεωρώ τον νόμο <u>ορθό</u> , επειδή:
<ul style="list-style-type: none"> • Η εφαρμογή του νόμου της φύσης και η κυριαρχία του φυσικά ισχυρότερου ισοδυναμεί με καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προάγει την αναρχία και την αναξιοκρατία. • Ρυθμιστής των ανθρωπίνων σχέσεων δεν πρέπει να είναι η δύναμη ή η αδυναμία, αλλά έννοιες όπως το ηθικό και το δίκαιο. • Στο πλαίσιο των ευνομούμενων πολιτειών, κυρίαρχη θέση πρέπει να έχουν οι θεσμοθετημένοι από το Σύνταγμα νόμοι που διασφαλίζουν τα δικαιώματα όλων των χωρών / πολιτών, χωρίς διακρίσεις. • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Έχει διαχρονική και καθολική ισχύ σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. • Η αδιαφορία των πολιτών, των κρατών και των διεθνών οργανισμών απέναντι σε περιπτώσεις επιβολής της δύναμης και καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ασθενέστερων, πιστοποιεί την ορθότητά του. • Σε επίπεδο πολιτικού κυνισμού και <i>realpolitik</i> κυριαρχεί η δύναμη και το συμφέρον και οι έννοιες της ηθικής και του δικαίου παραμερίζονται. • ...

(μονάδες 3)

ΤΕΛΟΣ ΛΥΣΕΩΝ